

ภาคผนวก 5

ระบบรับประกันความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ของประเทศไทย

[หมายเหตุ: ภาคผนวกนี้อยู่ระหว่างการปรึกษาและปรับปรุงกับผู้มีส่วนได้เสีย โดยที่ข้อความที่เป็นตัวเอียงและอยู่ในเครื่องหมายวงเล็บ [...] หมายถึงข้อความที่ยังต้องมีการทบทวน และปรึกษาหารือเพิ่มเติม รวมถึงการตกลงร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนได้เสียจากหลายภาคส่วนในประเทศไทย]

1. บทนำ

ระบบรับประกันความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ของประเทศไทย (Thailand Timber Legality Assurance System: THA-TLAS) มุ่งหวังที่จะแสดงให้เห็นว่ากระบวนการปลูก การตัดโค่น การนำเข้า การขนส่ง การแปรรูป การขาย และการส่งออกไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ในประเทศไทยนั้นถูกกฎหมาย (ดังที่ได้ระบุในนิยามความถูกต้องตามกฎหมายของประเทศไทย) และไม่มีไม้ที่ไม่ถูกกฎหมายหรือไม่ผ่านการตรวจพิสูจน์เข้าสู่ห่วงโซ่อุปทาน THA-TLAS อยู่บนพื้นฐานของบทบัญญัติทางกฎหมายของประเทศไทย และขึ้นอยู่กับระบบควบคุมของภาครัฐที่มีอยู่เพื่อให้มีการนำ THA-TLAS ไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการตรวจสอบโดยอิสระอย่างสม่ำเสมอ THA-TLAS ได้มีการตกลงโดยผ่านกระบวนการการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียในระดับชาติ กระบวนการนี้มีตัวแทนขององค์กรภาคประชาสังคม หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน ซึ่งกระบวนการนี้จะดำเนินการอย่างต่อเนื่องในระหว่างการนำ THA-TLAS มาใช้งานจริง

2. องค์ประกอบของ THA-TLAS

2.1. นิยามความถูกต้องตามกฎหมาย (Legality Definition: LD)

LD กำหนดถึงข้อกำหนดทางกฎหมายที่ได้ตกลงกันที่นำมาใช้กับภาคป่าไม้ของประเทศไทย LD ได้นิยามถึงความถูกต้องตามกฎหมายของไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ในประเทศไทย โดยอ้างอิงหลักการสำคัญ 6 ประการ คือ (1) ความถูกต้องตามกฎหมายของผู้ประกอบการ (รวมถึงที่ดิน) (2) การจัดการป่าและการตัดโค่นไม้ (3) การจัดหาไม้และการขนส่งไม้ (4) การจัดการสิ่งแวดล้อมและสังคม (5) ด้านสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (6) ด้านภาษี ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ โดยแต่ละหลักเกณฑ์แบ่งออกเป็นหลากหลายหลักเกณฑ์ ตัวชี้วัด ตัวตรวจพิสูจน์ และกระบวนการควบคุม ที่ได้อธิบายถึงข้อกำหนดที่ใช้ในการควบคุมการปฏิบัติตาม LD และวิธีการปฏิบัติงานจริง

2.2. การควบคุมห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain Control: SCC)

SCC อธิบายถึงข้อกำหนดที่ใช้บังคับในการควบคุมห่วงโซ่อุปทานจากแหล่งกำเนิดของไม้ (กล่าวคือ การตัดโค่น การนำไม้เรือนเก่ากลับมาใช้ใหม่ การนำเข้า) ไปยังจุดที่มีการขนส่ง การแปรรูป การส่งออก หรือการขายไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ในตลาดภายในประเทศ

2.3 การตรวจพิสูจน์ (Verification)

การตรวจพิสูจน์เป็นกระบวนการที่เป็นระบบ ซึ่งยืนยันว่าผู้ประกอบการได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของ LD ของประเทศไทย ซึ่งระบุไว้ในภาคผนวก 2 และข้อกำหนดของ SCC ซึ่งระบุไว้ในภาคผนวก 6 การตรวจพิสูจน์อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานรัฐที่มีอำนาจซึ่งกำหนดโดยกฎหมาย ตามข้อตกลงการเป็นหุ้นส่วนด้วยความสมัครใจ (Voluntary Partnership Agreement: VPA) นอกจากนี้ การตรวจพิสูจน์ด้วยตนเองโดยผู้ประกอบการเกิดขึ้นได้ในกรณีที่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน

2.4 การออกหนังสือรับรอง (Licensing)

ประเทศไทยออกหนังสือรับรอง FLEGT สำหรับไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ที่ส่งออกไปยังสหภาพยุโรป และหนังสือรับรอง THA-TLAS สำหรับไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ที่ส่งออกไปยังประเทศอื่น โดยผ่านกระบวนการตรวจพิสูจน์ความถูกต้องตามข้อ 2.3 แล้ว เพื่อยืนยันว่าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนด LD (ภาคผนวก 2) และได้มีการควบคุมให้เป็นไปตามข้อกำหนดของ SCC (ภาคผนวก 6)

2.5 การตรวจสอบอิสระ (Independent Audit: IA)

หน้าที่ในการตรวจสอบอิสระ เป็นอิสระจากหน่วยงานกำกับดูแลของประเทศไทยและผู้ประกอบการในภาคการป่าไม้ IA มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือของ THA-TLAS โดยการประเมินการดำเนินงานหรือประสิทธิภาพของระบบการจัดการการออกหนังสือรับรอง FLEGT ณ ช่วงเวลาที่ตกลงกัน เพื่อรับประกันว่าระบบใช้งานได้และยังคงได้งานได้อยู่ต่อไปตามที่มุ่งหมายไว้ IA จะดำเนินการตรวจสอบ ลงพื้นที่ภาคสนาม สืบสวนแสวงหาข้อคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสีย และจัดทำเอกสารและรายงานข้อค้นพบ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการดำเนินงานร่วม (Joint Implementation Committee: JIC) ตามที่ระบุไว้ในภาคผนวก 7 ของ VPA

3. ขอบเขตของการใช้บังคับ

3.1 แหล่งที่มา

THA-TLAS ใช้กับไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ที่ผลิตขึ้นภายในประเทศไทยทั้งไม้ที่ได้มาจากที่ดินของรัฐและที่ดินเอกชน ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ที่มีการนำไม้เก่ากลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ และไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ที่นำเข้าสู่ประเทศไทย การได้มาของไม้ดังกล่าวจะต้องดำเนินการตามที่ข้อกำหนดของ LD

3.1.1 ไม้ที่ตัดโค่นภายในประเทศ

ที่ดินซึ่งเป็นแหล่งที่มาของไม้ แบ่งเป็น 2 ประเภทหลัก คือ ที่ดินของรัฐและที่ดินเอกชน

(1) ไม้ที่ตัดโค่นมาจากที่ดินของรัฐ ได้แก่ ไม้ที่ตัดโค่นมาจากป่าสงวนแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ หรือจากที่ดินของรัฐประเภทอื่นที่ไม่ใช่ป่าสงวนแห่งชาติ ที่ได้รับอนุญาตให้ทำประโยชน์ตามประเภทของหนังสือแสดงสิทธิ โดยอาจจำแนกลักษณะของการทำไม้ ออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

การทำไม้จากป่าที่เปิดใช้ที่ดินเพื่อทำประโยชน์ กล่าวคือ การทำไม้ออกจากป่าที่ได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่จากส่วนราชการผู้มีหน้าที่ควบคุมการใช้พื้นที่ป่าไม้ หรือตามผลของกฎหมายซึ่งได้มีโครงการหรือแผนการในการจะเข้าใช้ที่ดินทำประโยชน์แล้ว การทำไม้กรณีนี้ต้องเป็นไปตามขั้นตอนและกระบวนการที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะในระเบียบของกรมป่าไม้ และ

การทำไม้จากที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ทำประโยชน์ โดยผู้รับอนุญาตให้ทำประโยชน์ในที่ดิน แต่ไม่รวมถึงไม้ที่มาจากป่าชุมชนตามกฎหมายว่าด้วยป่าชุมชนซึ่งให้สมาชิกป่าชุมชนมีสิทธิใช้ประโยชน์ได้ตามความจำเป็นในการดำรงชีพและการใช้สอยของสมาชิกป่าชุมชนหรือใช้ในกิจกรรมสาธารณะภายในชุมชนตามแผนการจัดการป่าชุมชนเท่านั้น การทำไม้กรณีนี้จะต้องดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ หรือกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ตามแต่กรณี

(2) ไม้ที่ตัดโค่นมาจากที่ดินเอกชน ได้แก่ ไม้ที่ตัดโค่นมาจากที่ดินที่บุคคลได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน การทำไม้ในที่ดินเอกชนนี้ไม่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายใด ๆ

ผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินเอกชน หรือผู้มีสิทธิใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ที่ประสงค์จะใช้ที่ดินนั้นทำสวนป่าเพื่อการค้า อาจนำที่ดินนั้นซึ่งได้มีการปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้ตามชนิดพันธุ์ที่กำหนดไว้ในบัญชีแนบท้ายกฎหมายว่าด้วยสวนป่า มาขอขึ้นทะเบียนสวนป่าตามกฎหมายว่าด้วยสวนป่าได้

การขึ้นทะเบียนสวนป่านี้นับเป็นมาตรการภาคสมัครใจ ที่ดิน (ซึ่งรวมถึง ต้นไม้) ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนสวนป่าแล้ว จะได้รับยกเว้นจากข้อกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติและกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ โดยให้ทำการตัดโค่นไม้และควบคุมห่วงโซ่อุปทานตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยสวนป่า

3.1.2 ไม้เก่า

ไม้เก่า หมายความว่า ไม้เรือนเก่า หรือไม้ที่เคยผ่านการใช้งานมาแล้วและถูกนำกลับมาใช้ใหม่

โดยที่ ไม้เรือนเก่า หมายความว่า ไม้หวงห้ามหรือไม้ที่มีชื่อหรือชนิดตรงกับไม้หวงห้ามที่เคยอยู่ในสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้างหรือเครื่องใช้มาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีสำหรับไม้อื่นที่มีไม้สัก และไม่น้อยกว่าสิบปีสำหรับไม้สัก และพ้นจากสภาพการเป็นสิ่งปลูกสร้างหรือเครื่องใช้แล้ว ซึ่งหากประสงค์จะนำเคลื่อนที่ออกนอกเขตจังหวัดจะต้องแจ้งเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้มาตรวจสอบ และจะต้องได้รับอนุญาตก่อนการรื้อถอน

3.1.3 ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้นำเข้า

การนำเข้าไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ ได้รับการควบคุมและตรวจสอบอย่างเป็นระบบ โดยที่ผู้นำเข้าต้องทำ due diligence ก่อนการนำเข้า เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและสำแดงให้เห็นถึงความถูกต้องตามกฎหมายของไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ในประเทศที่มีการตัดโค่นไม้ และมี [กรมป่าไม้/กรมศุลกากร] เป็นผู้ตรวจประเมินการทำ due diligence

[แบบสำแดงการ due diligence ฉบับสมบูรณ์ จะใช้เป็นเอกสารประกอบการปฏิบัติพิธีการศุลกากร]

ข้อกำหนดทางกฎหมาย การควบคุมในภาคสนาม และวิธีการนำไปปฏิบัติ สำหรับแหล่งที่มาของไม้แต่ละแหล่งได้กล่าวถึงในภาคผนวก 2 (LD)

3.2 ขอบเขตของผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์ที่ถูกควบคุมโดย THA-TLAS รวมถึงไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ที่ระบุไว้ในภาคผนวก 1 โดยในภาคผนวก 1 ได้ระบุพิกัดศุลกากรที่ใช้สำหรับการจำแนกประเภทสินค้าในทางการค้าระหว่างประเทศ

3.3 ไม้ของกลาง

ไม้ของกลาง หมายความว่า ไม้หรือผลิตภัณฑ์ไม้ที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือสงสัยว่าได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและผู้ครอบครองไม้ไม่อาจแสดงหลักฐานการได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้

การดำเนินการกับไม้ของกลางในคดีความผิดเกี่ยวกับป่าไม้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการปฏิบัติเกี่ยวกับของกลางในคดีความผิดเกี่ยวกับการป่าไม้ พ.ศ. 2533 กล่าวคือ ให้เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้จะทำบัญชีรายละเอียดเกี่ยวกับไม้ของกลาง ประทับรูปรอยตราแสดงการยึดและจดแจ้งรูปรอยตราที่ใช้ประทับไว้ในบัญชีรายละเอียดนั้นด้วย เว้นแต่ไม้นั้นมีขนาดเล็กหรือโดยสภาพของไม้ไม่อาจประทับรูปรอยตราได้ให้หมายเหตุไว้ในบัญชีรายละเอียดและให้เก็บรักษาไม้ของกลางไว้ในที่ปลอดภัย จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่าไม้ นั้นได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือจนกว่าคดีจะถึงที่สุด

เมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว พบว่าไม้ นั้นเป็นไม้ที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย พนักงานสอบสวนจะแจ้งให้เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ผู้ดูแลรักษาของกลางคืนไม้ของกลางให้แก่เจ้าของหรือผู้มีสิทธิตามกฎหมายและไม้ นั้นสามารถกลับเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและดำเนินการได้ตามปกติ แต่หากเป็นไม้ที่ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย กล่าวคือ ได้มาจากการลักลอบตัดไม้โดยไม่ได้รับอนุญาต ไม้ของกลางจะถูกบังคับตามกฎหมายให้ตกเป็นของแผ่นดิน

ไม้ของกลางทั้งในระหว่างคดีและในคดีที่มีคำตัดสินถึงที่สุดแล้วว่าเป็นไม้ที่ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ถูกกำหนดห้ามมิให้จำหน่ายโดยมติคณะรัฐมนตรี นอกจากนี้ มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 155/2555 ลงวันที่ 6 กรกฎาคม 2555 แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการไม้มีค่าเพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน เพื่อพิจารณาแนวทางการ

กำกับดูแลและการดำเนินการนำไม้มีค่าเป็นที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน ซึ่งอยู่ในความครอบครองดูแลของส่วนราชการหลายหน่วยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อแผ่นดิน ต่อมาในปี 2557 จึงมีมติคณะรักษาความสงบแห่งชาติอนุมัติในหลักการให้ดำเนินการก่อสร้างอาคารพิพิธภัณฑ์ไม้มีค่า โดยให้นำไม้มีค่ามาใช้ในการประดับตกแต่งอาคารพิพิธภัณฑ์ไม้มีค่าที่จะสร้างขึ้น

การจัดการไม้ของกลางที่เป็นไม้ผิดกฎหมาย จึงมีสองแนวทางคือ นำมาสร้างพิพิธภัณฑ์ไม้มีค่าและปล่อยให้ผุพังตามธรรมชาติ โดยมีวิธีการกำกับดูแล คือ กรมป่าไม้ได้มีการจัดทำบัญชีไม้ของกลางและจะทำการตัดบัญชีไม้เมื่อมีการนำไม้ไปใช้ประโยชน์ในการสร้างพิพิธภัณฑ์

ดังนั้น ไม้ของกลางซึ่งเป็นไม้ที่ผิดกฎหมายจะไม่อยู่ภายใต้ระบบการจัดการการออกหนังสือรับรอง FLEGT

3.5 ไม้ผ่านแดน

การผ่านแดน (transit) เป็นการขนส่งไม้ภายใต้การควบคุมของศุลกากร โดยไม้มีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของการขนส่งอยู่นอกราชอาณาจักร ซึ่งไม้ผ่านแดนนั้น ๆ ต้องไม่มีการใช้ประโยชน์ใด ๆ ในประเทศไทย โดยวิธีการผ่านแดนเป็นวิธีการเฉพาะที่แตกต่างหากจากวิธีการนำเข้า ส่งออก ผู้ประกอบการขนส่งผ่านแดนต้องจัดทำใบขนสินค้าผ่านแดน (ซึ่งแตกต่างจากใบขนสินค้าขาเข้า-ขาออก) ลงทะเบียน วางหลักประกัน และยื่นเอกสารที่เกี่ยวข้องตามที่กรมศุลกากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนด รวมถึงการยื่นเอกสารรายละเอียดเส้นทางที่ใช้ในการขนส่งสินค้าผ่านแดนโดยระบุเส้นทางจากต้นทางถึงปลายทางว่าจะใช้ถนนหมายเลขใดช่วงใดและระยะเวลาการขนส่งโดยประมาณด้วย เพื่อประโยชน์ในการควบคุมทางศุลกากร และหากมีการพักสินค้าเพื่อรอการขนส่งจะมีการจัดวางไม้ผ่านแดนแยกกับสินค้านำเข้าอื่น ๆ

ดังนั้น ไม้ผ่านแดนจะไม่เป็นไม้นำเข้าหรือส่งออกและไม่อยู่ภายใต้ระบบการจัดการการออกหนังสือรับรอง FLEGT

3.6 ตลาดปลายทาง

THA-TLAS นำไปใช้กับไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ตามภาคผนวก 1 ทั้งที่ขายภายในประเทศไทย และที่ส่งออกจากประเทศไทย โดยไม่คำนึงว่าจะมีปลายทางในประเทศใด

4. นิยามความถูกต้องตามกฎหมาย (Legality Definition: LD)

การนำ THA-TLAS ไปปฏิบัติ อยู่บนพื้นฐานของการยึดถือปฏิบัติตามข้อกำหนดของ LD (ภาคผนวก 2) ซึ่งเป็นข้อกำหนดทางกฎหมายที่นำมาใช้กับการกระบวนผลิตไม้และผลผลิตไม้ในประเทศไทย และมีคำอธิบายกระบวนการตรวจพิสูจน์การปฏิบัติตามข้อกำหนดทางกฎหมายดังกล่าว LD จำแนกตามประเภทของผู้ประกอบการ ออกเป็น 6 หมวด ดังนี้

4.1. ผู้ประกอบการที่ 1: ผู้ประกอบการบนที่ดินรัฐ (ป่าสงวนแห่งชาติ)

หมวดนี้ ครอบคลุมถึงข้อกำหนดสำหรับผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ทำประโยชน์ในที่ดินและผู้ที่มีสิทธิทำไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ รวมถึงผู้ทำไม้เคลื่อนที่ออกจากบริเวณที่ดินที่ไม้ขึ้นอยู่หรือออกจากหมอนไม้ การตรวจพิสูจน์การปฏิบัติตามข้อกำหนดทางกฎหมายของผู้ประกอบการ ดำเนินงานโดยเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้

นอกจากนี้ ยังครอบคลุมถึงข้อกำหนดสำหรับผู้ที่ยึดถอนสิ่งปลูกสร้างหรือเครื่องใช้ที่ทำด้วยไม้ที่ตั้งอยู่ในที่ป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อนำไม้เก่ากลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ รวมทั้งผู้ทำไม้เก่าเคลื่อนที่ออกจากบริเวณที่ยึดถอนด้วยการตรวจพิสูจน์การปฏิบัติตามข้อกำหนดทางกฎหมายของผู้ประกอบการ หากประสงค์จะนำเคลื่อนที่ไม้เก่า ที่เป็นไม้เรือนเก่าตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ การตรวจพิสูจน์ดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ *[สำหรับไม้เก่ากรณีอื่น ดำเนินการโดยผู้ประกอบการ]*

4.2 ผู้ประกอบการที่ 2: ผู้ประกอบการบนที่ดินของรัฐ (นอกเหนือจากป่าสงวนแห่งชาติและป่าอนุรักษ์)

หมวดนี้ ครอบคลุมถึงข้อกำหนดสำหรับผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ทำประโยชน์ในที่ดินและผู้มีสิทธิทำไม้ในที่ดินของรัฐ ที่มีป่าสงวนแห่งชาติและป่าอนุรักษ์ รวมถึงผู้ทำไม้เคลื่อนที่ออกจากบริเวณที่ดินที่ไม้ขึ้นอยู่หรือออกจากหมอนไม้ การตรวจพิสูจน์การปฏิบัติตามข้อกำหนดทางกฎหมายของผู้ประกอบการ ดำเนินงานโดยเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้

นอกจากนี้ ยังครอบคลุมถึงข้อกำหนดสำหรับผู้ที่ยึดถอนสิ่งปลูกสร้างหรือเครื่องใช้ที่ทำด้วยไม้ที่ตั้งอยู่ในที่ดินรัฐ ที่นอกเหนือจากป่าสงวนแห่งชาติและป่าอนุรักษ์ เพื่อนำไม้เก่ากลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ รวมทั้งผู้ทำไม้เก่าเคลื่อนที่ออกจากบริเวณที่ยึดถอนด้วยการตรวจพิสูจน์การปฏิบัติตามข้อกำหนดทางกฎหมายของผู้ประกอบการ หากประสงค์จะนำเคลื่อนที่ไม้เก่า ที่เป็นไม้เรือนเก่าตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ การตรวจพิสูจน์ดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ *[สำหรับไม้เก่ากรณีอื่น ดำเนินการโดยผู้ประกอบการ]*

4.3 ผู้ประกอบการที่ 3: ผู้ประกอบการบนที่ดินเอกชน

หมวดนี้ ครอบคลุมถึงข้อกำหนดสำหรับผู้ที่มีกรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองในที่ดินและผู้ที่มีสิทธิในใบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.1) หรือใบจอง (น.ส.2) และผู้ที่มีสิทธิทำไม้ในที่ดินเอกชนดังกล่าว รวมถึงผู้ทำไม้เคลื่อนที่ออกจากบริเวณที่ดินที่ไม้ขึ้นอยู่

การทำไม้และการนำไม้เคลื่อนที่ในหมวดนี้เป็นสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ประกอบการและไม่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายใด ดังนั้น ในการตรวจพิสูจน์การปฏิบัติตามข้อกำหนดทางกฎหมายของผู้ประกอบการ เพื่อยืนยันว่าไม้ที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย จึงดำเนินการโดยผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของต้นไม้

นอกจากนี้ ยังครอบคลุมถึงข้อกำหนดสำหรับผู้ที่มีรถขนส่งสิ่งปลูกสร้างหรือเครื่องใช้ที่ทำด้วยไม้ที่ตั้งอยู่ในที่ดินเอกชน เพื่อนำไม้เก่ากลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ นอกจากนี้ รวมทั้งผู้ที่มีไม้เก่าเคลื่อนที่ออกจากบริเวณที่รถขนส่งด้วย การตรวจพิสูจน์การปฏิบัติตามข้อกำหนดทางกฎหมายของผู้ประกอบการ หากประสงค์จะนำเคลื่อนที่ไม้เก่าที่เป็นไม้หวงห้ามหรือไม้ที่มีชื่อหรือชนิดตรงกับไม้หวงห้ามที่เคยอยู่ในสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้างหรือเครื่องใช้มาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีสำหรับไม้เนื้อแข็ง และไม่น้อยกว่าสิบปีสำหรับไม้เนื้ออ่อน และพ้นจากสภาพการเป็นสิ่งปลูกสร้างหรือเครื่องใช้แล้ว เว้นแต่ รัฐมนตรีจะประกาศกำหนด ให้ไม้นั้นต้องเป็นไม้ที่เคยอยู่ในสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้างหรือเครื่องใช้มาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี การตรวจพิสูจน์ดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ [สำหรับไม้เก่ากรณีอื่นดำเนินการโดยผู้ประกอบการ]

4.4 ผู้ประกอบการที่ 4: ผู้ประกอบการนำเข้า

หมวดนี้ ครอบคลุมถึงข้อกำหนดสำหรับผู้ที่มีไม้และผลิตภัณฑ์ไม้เข้ามาในราชอาณาจักร รวมถึงผู้ที่มีไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ออกจากอารักขาของศุลกากร (แต่ไม่รวมถึง การนำเข้าและผลิตภัณฑ์ไม้ผ่านแดน)

ผู้นำเข้าไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ ต้องแสดงให้เห็นถึงความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ในประเทศที่มีการตัดโค่นตามกระบวนการ due diligence ที่จัดทำขึ้นในประเทศไทย การ due diligence ให้ทำเป็นรายสัญญาโดยผู้นำเข้า ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ การรวบรวมข้อมูล การประเมินความเสี่ยง และการบรรเทาความเสี่ยง เมื่อดำเนินการแล้วให้ผู้นำเข้ายื่นแบบสำแดงการ due diligence จากนั้น [เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้/พนักงานศุลกากร] จะตรวจประเมินการทำ due diligence เมื่อผ่านการประเมินจึงจะถือว่าแบบสำแดงการ due diligence มีผลสมบูรณ์

ในการนำเข้าแต่ละครั้งผู้นำเข้าจะต้องปฏิบัติตามพิธีการศุลกากรนำเข้า โดยการยื่นเอกสารประกอบการนำเข้า ซึ่งรวมถึงแบบสำแดงการ due diligence ฉบับสมบูรณ์ และชำระอากรให้ครบถ้วน

การนำเข้าไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ แต่ไม่รวมถึงผลิตภัณฑ์จากไม้ที่ไม่มีลักษณะทางกายภาพเป็นไม้ (เช่น เยื่อกระดาษหรือกระดาษ เป็นต้น) จะต้องได้รับการเปิดตรวจร่วมโดยพนักงานศุลกากรและเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ และจัดทำบันทึกการตรวจร่วม

การตรวจปล่อยสินค้าออกจากอารักขาของศุลกากร หากกรณีเป็นไม้ท่อนหรือไม้แปรรูป ผู้นำเข้าต้องขอออกใบเบิกทางจากกรมป่าไม้ และนำมาแสดงต่อพนักงานศุลกากรเพื่อประกอบการตรวจปล่อย

4.5 ผู้ประกอบการที่ 5: ผู้ประกอบการแปรรูปไม้

หมวดนี้ ครอบคลุมถึงข้อกำหนดสำหรับผู้รับอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้ ผู้รับอนุญาตแปรรูปไม้ ผู้ทำสวนป่าที่ทำการแปรรูปไม้ที่ได้มาจากสวนป่า ผู้ประกอบการโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์จากไม้ รวมถึงผู้ที่มีไม้แปรรูปหรือผลิตภัณฑ์จากไม้เคลื่อนที่ออกจากโรงงานหรือสถานที่แปรรูปนั้น

ผู้ประกอบการมีความรับผิดชอบในการตรวจสอบความถูกต้องตามกฎหมายของแหล่งที่มาของไม้ก่อนนำเข้าสู่สถานที่แปรรูปที่ได้รับอนุญาต และมีหน้าที่บันทึกบัญชีรายการไม้ที่เข้ามา จำหน่ายออกไป และปริมาณคงเหลือให้ตรงกับความเป็นจริงอยู่เสมอ การตรวจพิสูจน์การปฏิบัติตามข้อกำหนดทางกฎหมายของผู้ประกอบการดำเนินงานโดยเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้

สำหรับโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์จากไม้ ที่ไม่ได้ใช้วัตถุดิบที่มีสภาพเป็นไม้ (เช่น ใช้เยื่อกระดาษเป็นวัตถุดิบ เป็นต้น) ไม่อยู่ภายใต้บังคับตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม่ว่าด้วยการตั้งโรงงานแปรรูปไม้ ยังคงมีความรับผิดชอบต่อความถูกต้องตามกฎหมายของแหล่งที่มาของวัตถุดิบที่ทำมาจากไม้ ที่นำเข้าสู่โรงงาน

การตรวจพิสูจน์การปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่รัฐตามที่กำหนดไว้ใน LD

4.6 ผู้ประกอบการที่ 6: ผู้ประกอบการค้าและการส่งออก

หมวดนี้ ครอบคลุมถึงข้อกำหนดสำหรับผู้รับอนุญาตตั้งโรงค้า ผู้ประกอบกิจการค้าไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ ผู้ส่งออก รวมถึงผู้นำไม้และผลิตภัณฑ์ไม้เคลื่อนที่ออกจากสถานที่ค้าไม้หรือผลิตภัณฑ์ไม้

ผู้ประกอบการมีหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจสอบความถูกต้องตามกฎหมายของแหล่งที่มาของไม้ก่อนนำเข้าสู่โรงค้าที่ได้รับอนุญาต และมีหน้าที่บันทึกบัญชีรายการไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ที่เข้ามา จำหน่ายออกไป และปริมาณคงเหลือให้ตรงกับความเป็นจริงอยู่เสมอ การตรวจพิสูจน์การปฏิบัติตามข้อกำหนดทางกฎหมายของผู้ประกอบการดำเนินงานโดยพนักงานเจ้าหน้าที่

สำหรับผู้ประกอบกิจการค้าผลิตภัณฑ์ไม้ ซึ่งไม่อยู่ภายใต้บังคับตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม่ว่าด้วยการตั้งโรงค้าไม้แปรรูปและโรงค้าสิ่งประดิษฐ์ที่ทำมาจากไม้หวงห้าม ยังคงมีความรับผิดชอบต่อความถูกต้องตามกฎหมายของแหล่งที่มาของผลิตภัณฑ์ไม้ที่นำเข้าสู่สถานประกอบการ

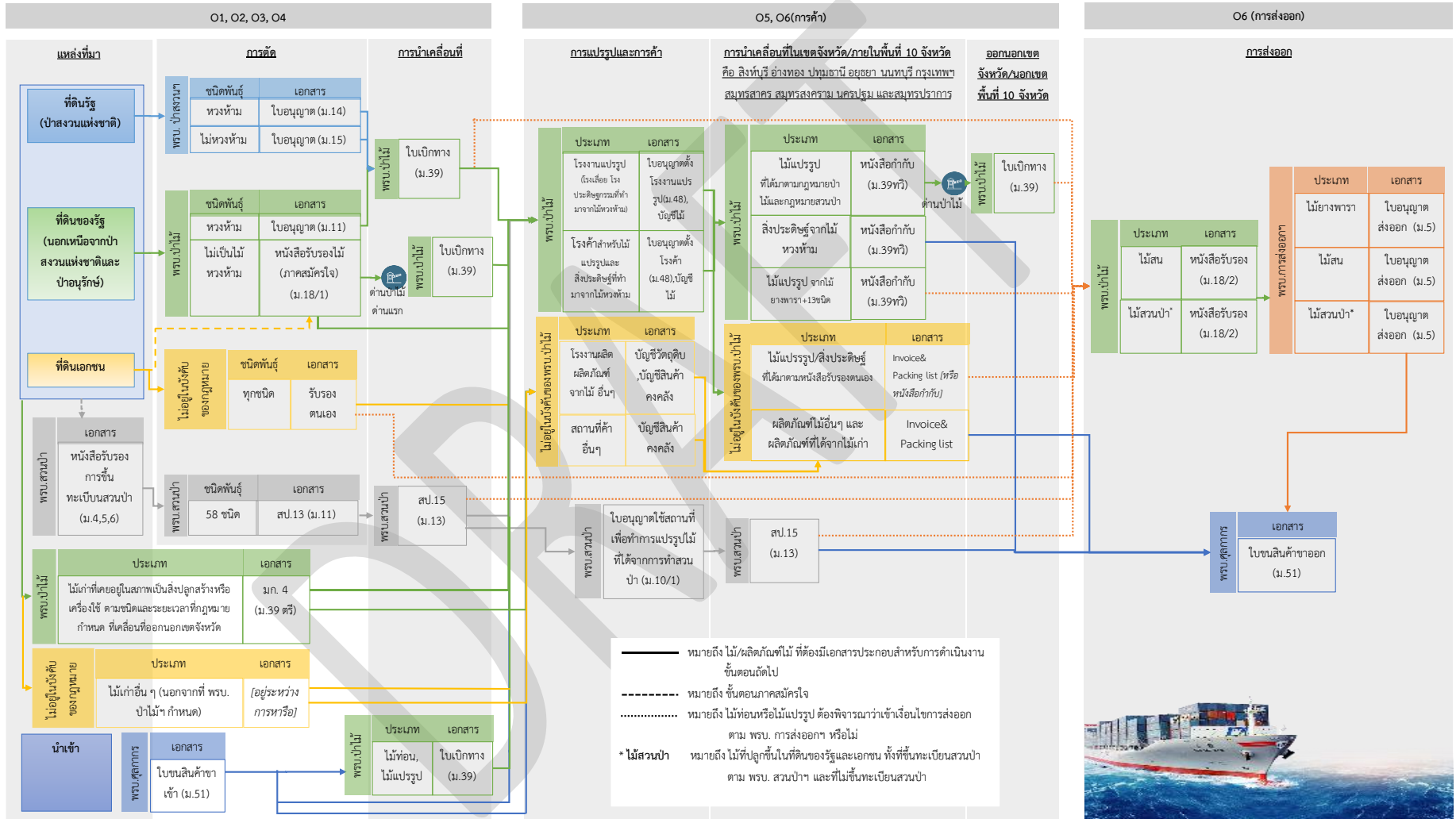
ผู้ส่งออกมีหน้าที่สำแดงหลักฐานเพื่อยืนยันความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ ซึ่งรวมถึง หนังสือรับรอง FLEGT เพื่อใช้ประกอบการปฏิบัติตามพิธีการศุลกากรขาออก

ภาคผนวก 2 (LD) ประกอบด้วยข้อกำหนดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่ใช้บังคับกับผู้ประกอบการแต่ละประเภท และการอธิบายถึงวิธีการควบคุมและวิธีปฏิบัติที่หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องใช้ในการตรวจพิสูจน์การปฏิบัติตามข้อกำหนดดังกล่าว

5. การควบคุมห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain Control: SCC)

SCC ของประเทศไทยกำหนดขึ้นเพื่อควบคุมการนำไม้เคลื่อนที่ตลอดห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่แหล่งกำเนิดไปจนถึงจุดส่งออกหรือจุดที่มีการขายไม้และผลิตภัณฑ์ไม้แก่ผู้บริโภคภายในประเทศ ดังแผนภาพด้านล่างนี้

ภาพ ก: ระบบการควบคุมห่วงโซ่อุปทาน

เพื่อวัตถุประสงค์ในการ “ติดตามและควบคุมการเคลื่อนที่ของไม้” จึงมีกลไกการควบคุมห่วงโซ่อุปทานในแต่ละจุดควบคุมที่สำคัญ (Critical Control Points: CCPs) โดยที่ CCPs ในห่วงโซ่อุปทานไม้ของประเทศไทย ได้แก่

จุดควบคุมที่ 1 แหล่งที่มาของไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ ที่เข้าสู่ TLAS ประกอบด้วย กรรมไม้ที่ถูกตัดโค่น มาจากที่ดินของรัฐ (ผู้ประกอบการที่ 1 และ 2) และที่ดินเอกชน (ผู้ประกอบการที่ 3)

(1) การควบคุมก่อนการตัดโค่นไม้

(2) การควบคุมการตัดโค่นไม้

(3) การควบคุมหลังการตัดโค่นไม้

กรรมไม้เก่า ซึ่งถูกรื้อถอน มาจากที่ดินของรัฐ (ผู้ประกอบการที่ 1 และ 2) และที่ดินเอกชน (ผู้ประกอบการที่ 3)

(4) การควบคุม ณ ที่ตั้งของสิ่งปลูกสร้างหรือเครื่องใช้

กรรมไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ นำเข้า (ผู้ประกอบการที่ 4)

(5) การควบคุม ณ จุดนำเข้า

จุดควบคุมที่ 2 การนำเคลื่อนที่ออกจากแหล่งที่มาของไม้ หมอนไม้ หรือลานกองไม้ เพื่อนำเข้าสู่โรงงานแปรรูป (ผู้ประกอบการที่ 1 2 3 และ 4)

จุดควบคุมที่ 3 โรงงานแปรรูปไม้ ได้แก่ โรงเลื่อยและโรงงานแปรรูปไม้ลำดับถัดไป และโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์จากไม้ (ผู้ประกอบการที่ 5)

จุดควบคุมที่ 4 การนำเคลื่อนที่ออกจากโรงงานหนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง เพื่อการแปรรูป การผลิตผลิตภัณฑ์ การค้า หรือการส่งออก (ผู้ประกอบการที่ 5)

จุดควบคุมที่ 5 การค้า ซึ่งรวมถึงการค้าไม้ท่อน ไม้แปรรูป และผลิตภัณฑ์จากไม้ ทั้งตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศ และการส่งออกสินค้าไม้ดังกล่าว (ผู้ประกอบการที่ 6)

การนำเคลื่อนที่ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้จะมีการกำกับติดตามและบันทึกข้อมูล (ทั้งข้อมูลจำเพาะของไม้และข้อมูลเชิงปริมาณ) ไว้ใน CCPs แต่ละจุด ดำเนินการโดยหน่วยงานรัฐหรือผู้ประกอบการภาคเอกชน ขึ้นอยู่กับการควบคุมเชิงปฏิบัติการที่ระบุไว้สำหรับ CCPs แต่ละจุด

การควบคุมเชิงปฏิบัติการ ดำเนินการโดยวิธีการดังนี้

(ก) การตรวจสอบความถูกต้องแม่นยำของข้อมูล (เช่น ข้อมูลในเอกสารกำกับไม้หรือผลิตภัณฑ์ไม้ ตรงกับไม้หรือผลิตภัณฑ์ไม้ นั้นในเชิงกายภาพ) และ

(ข) การเปรียบเทียบความสอดคล้องของชุดข้อมูลระหว่าง และ/หรือภายในขั้นตอนใดต่าง ๆ ของห่วงโซ่อุปทานของไม้ และหรือ ภายในจุดควบคุมใด ๆ ของห่วงโซ่อุปทาน

การควบคุมเชิงปฏิบัติการ ณ CCPs และการตรวจพิสูจน์การควบคุมห่วงโซ่อุปทาน ได้อธิบายไว้ในภาคผนวก 6 (SCC)

6. การตรวจพิสูจน์ความถูกต้องและการจัดเตรียมทางด้านองค์กร

ในการออกหนังสือรับรอง FLEGT สำหรับการส่งออกสินค้าแต่ละครั้ง ผู้มีอำนาจออกหนังสือรับรองจะรับประกันว่าไม้หรือผลิตภัณฑ์ไม้ 1) ผลิตขึ้นอย่างถูกกฎหมาย และ 2) สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ตลอดห่วงโซ่อุปทาน

เพื่อสนับสนุนการพิจารณาออกหนังสือรับรอง FLEGT ดังนั้น หลักฐานการตรวจสอบย้อนกลับจึงได้จัดทำขึ้นอย่างมีแบบแผน และผ่านการควบคุม การตรวจสอบ การประเมินอย่างเป็นระบบโดยหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน เพื่อที่จะตรวจพิสูจน์ในเรื่อง

(ก) การปฏิบัติตามข้อกำหนดใน LD (ภาคผนวก 2) และ

(ข) การปฏิบัติตามข้อกำหนดใน SCC (ภาคผนวก 6) ณ CCPs ใด ๆ ตลอดห่วงโซ่อุปทานไม้ของประเทศไทย เพื่อที่จะทำให้ห่วงโซ่อุปทานมีความสมบูรณ์และเพื่อให้มั่นใจว่าจะไม่มีไม้ที่ผิดกฎหมาย และหรือที่ไม่ผ่านการตรวจพิสูจน์เข้าสู่ห่วงโซ่อุปทาน

ขั้นตอนโดยละเอียดในการตรวจพิสูจน์และการดำเนินการขององค์กรตรวจพิสูจน์ จะได้รับการพัฒนาในระหว่างการนำความตกลงนี้ไปปฏิบัติ

6.1 การจัดเตรียมทางด้านองค์กร

เพื่อรองรับการปฏิบัติงานตาม THA-TLAS ประเทศไทยจึงต้องมีการเตรียมการทางด้านองค์กร คือ (1) องค์กรตรวจพิสูจน์ และ (2) ผู้มีอำนาจออกหนังสือรับรอง FLEGT

(1) องค์กรตรวจพิสูจน์

การตรวจพิสูจน์การปฏิบัติตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ใน LD และ SCC ของประเทศไทย *[ประเทศไทยมีแนวทางที่จะแต่งตั้งหรือมอบหมายให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ กรมป่าไม้]*

สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ จะร่วมมือกับหน่วยงานภายในสังกัดกรมป่าไม้ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (กระทรวงแรงงาน) กรมโรงงานอุตสาหกรรม (กระทรวงอุตสาหกรรม) กรมการค้าต่างประเทศ (กระทรวงพาณิชย์) กรมศุลกากร (กระทรวงการคลัง) กรมวิชาการเกษตร (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์) และหน่วยงานอื่นใดตามที่จำเป็นที่มีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภาคการป่าไม้โดยตรง

หน่วยงานรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจในการกำกับดูแลการดำเนินงานของผู้ประกอบการตามที่กำหนดไว้ใน LD จะยืนยันถึงการปฏิบัติตามข้อกำหนดใน LD ของผู้ประกอบการ ไปยังสำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ นอกจากนี้สำนัก

เศรษฐกิจการป่าไม้จะจัดช่องทางการสื่อสารและรับข้อร้องเรียน เพื่อให้องค์กรภาคประชาสังคมได้มีส่วนร่วมในการติดตามการปฏิบัติตามข้อกำหนดใน LD และ SCC

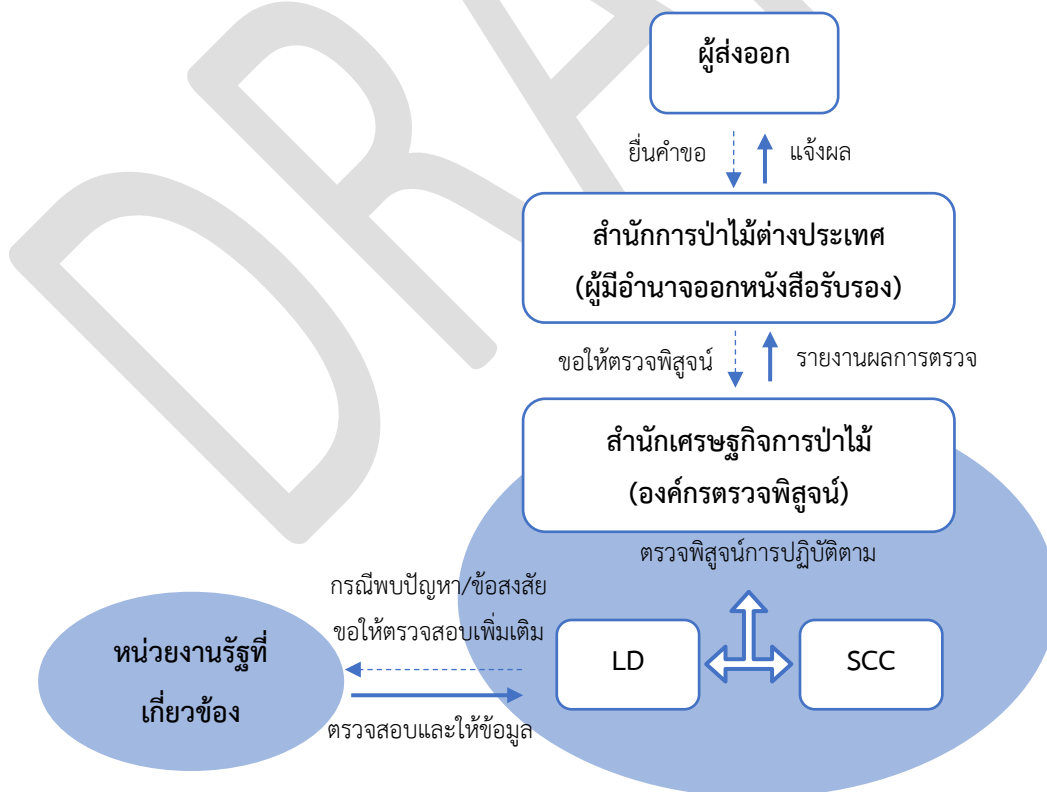
(2) ผู้มีอำนาจออกหนังสือรับรอง

ในการออกหนังสือรับรอง FLEGT [ประเทศไทยมีแนวทางที่จะแต่งตั้งหรือมอบหมายให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักการป่าไม้ต่างประเทศ กรมป่าไม้]

สำนักการป่าไม้ต่างประเทศ มีหน้าที่และอำนาจในการออกหนังสือรับรอง FLEGT (รวมทั้ง หนังสือรับรอง THA-TLAS) การเก็บรวบรวมสถิติและข้อมูลในการออกหนังสือรับรอง FLEGT ตลอดจนการประสานงานกับประเทศปลายทาง กรณีที่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับความมีผลบังคับได้ตามกฎหมายและความถูกต้องแท้จริงของหนังสือรับรอง FLEGT

ความสัมพันธ์เชิงองค์กรในการตรวจพิสูจน์และออกหนังสือรับรอง FLEGT แสดงไว้ในแผนภาพ ข ด้านล่างนี้ สำหรับขั้นตอนอย่างละเอียดในการจัดการ การดำเนินงาน และการพิจารณาในเรื่องหนังสือรับรอง FLEGT จะได้มีการพัฒนาขึ้นในระหว่างการนำความตกลงนี้ไปปฏิบัติ

ภาพ ข: การจัดเตรียมทางด้านองค์กรของ THA-TLAS

ขั้นตอนการขอออกหนังสือรับรอง FLEGT อธิบายไว้ในหัวข้อที่ 7 ด้านล่าง

6.2 การตรวจพิสูจน์การปฏิบัติตามข้อกำหนดในนิยามความถูกต้องตามกฎหมาย

ภาคผนวก 2 (LD) ได้อธิบายถึงข้อกำหนดสำหรับผู้กระทำการไว้ 2 ประเภท คือ (1) ข้อกำหนดทางกฎหมายที่ใช้บังคับกับผู้ประกอบการ และ (2) ข้อกำหนดเกี่ยวกับระเบียบวิธีในการตรวจพิสูจน์ของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือองค์กรใด ๆ หรือโดยการยืนยันตนเอง เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ประกอบการได้ปฏิบัติตามกฎหมายที่นำมากำหนดไว้ใน LD แล้ว

การจัดเก็บและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ตาม LD จำแนกเป็นดังนี้

(1) หน่วยงานในสังกัดกรมป่าไม้

ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายป่าไม้ จะถูกรวบรวมไว้ที่หน่วยงานในพื้นที่ และกรมป่าไม้ รวมถึงอยู่ระหว่างการพัฒนาระบบ RFD single window เพื่อจัดเก็บข้อมูล โดยที่ [สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ สามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวนี้ได้ ภายใต้ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ภายในกรมป่าไม้]

(2) กรมศุลกากร

กรมศุลกากรและกรมป่าไม้ ได้มีการลงนามบันทึกความตกลงในการเชื่อมโยงข้อมูลแบบบูรณาการกับระบบ National Single Window (NSW) ของประเทศไทย เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลในระบบตรวจสอบสินค้าไม้นำเข้าร่วมกับกรมศุลกากร โดยที่ [สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ จะสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เชื่อมโยงมายังระบบ RFD single window ได้]

(3) หน่วยงานรัฐอื่น

ปัจจุบันยังไม่มีการเชื่อมโยงข้อมูลในด้านการป่าไม้ระหว่าง RFD single window กับหน่วยงานรัฐอื่น (นอกเหนือจากกรมศุลกากร) ดังนั้น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการตรวจพิสูจน์การปฏิบัติตามข้อกำหนดใน LD ในระยะแรก จึงจะมีแนวทางให้สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้เข้าทำบันทึกความตกลงกับหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง โดยขอให้หน่วยงานรัฐอื่นตรวจสอบและให้ข้อมูลการปฏิบัติตามข้อกำหนดใน LD มายังสำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ ตามระยะเวลาที่ได้ตกลงร่วมกันเพื่อประโยชน์ในการตรวจพิสูจน์การปฏิบัติตามข้อกำหนดใน LD ในระยะถัดไป จะได้มีการพัฒนา RFD Single window ซึ่งจะสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ยุทธศาสตร์ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ และแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์กับหน่วยงานรัฐอื่นที่จำเป็นต่อการตรวจพิสูจน์เพื่อออกหนังสือรับรอง FLEGT และหนังสือรับรอง THA-TLAS ได้อย่างอัตโนมัติ]

(4) องค์กรภาคประชาสังคม

[สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ จะจัดให้มีช่องทางการติดต่อสื่อสารเพื่อรับข้อร้องเรียนจากองค์กรภาคประชาสังคม เกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อกำหนดใน LD และ SCC]

การจัดการข้อมูลสารสนเทศและการดำเนินการเมื่อเกิดกรณีการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด

เพื่อที่จะตรวจพิสูจน์ความถูกต้องตามกฎหมาย สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้จะทำหน้าที่ตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับมาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หากพบปัญหาจากข้อมูลที่ได้รวบรวมไว้หรือจากข้อร้องเรียนจากภาคประชาสังคม จะทำการรวบรวมข้อมูลที่ได้รับผลกระทบจากปัญหา และขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบเพิ่มเติม หากพบว่าผู้ประกอบการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดใน LD (ซึ่งเป็นข้อกำหนดทางกฎหมาย) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะดำเนินการตามขั้นตอนตามกฎหมายที่ใช้บังคับแก่เรื่องนั้น โดยอาจกำหนดเวลาให้แก้ไขหรือใช้มาตรการอื่นใด ขึ้นอยู่กับความผิดที่เกิดขึ้น ผลการตรวจสอบและการแก้ไขให้แจ้งแก่สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ด้วย

การใช้หนังสือรับรองภาคสมัครใจใด ๆ โดยภาครัฐหรือภาคเอกชน ในบริบทของการตรวจพิสูจน์การปฏิบัติตามข้อกำหนดใน LD

การรับรองภาคสมัครใจใด ๆ โดยภาครัฐหรือภาคเอกชน อาจนำมาใช้ในการยืนยันการปฏิบัติตามข้อกำหนดใน LD สำหรับตัวชี้วัดที่อาศัยฐานทางกฎหมายในเรื่องเดียวกัน ทั้งนี้ ภายใต้เงื่อนไขทั้ง 3 ข้อดังต่อไปนี้

- 1) ข้อกำหนดในการตรวจสอบเพื่อออกหนังสือรับรอง กำหนดโดยหน่วยงานรัฐโดยอาศัยอำนาจตามที่กฎหมายกำหนด และ
- 2) ข้อกำหนดในการตรวจสอบเพื่อออกหนังสือรับรอง อยู่บนพื้นฐานของกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน และ
- 3) กรณีภาคเอกชนเป็นผู้รับรอง เป็นสถาบันหรือองค์กรที่ขึ้นทะเบียนไว้กับหน่วยงานรัฐตาม หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไข และมีระบบการจัดการในการออกหนังสือรับรองตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

การออกหนังสือรับรองที่นำมาใช้ในการยืนยันการปฏิบัติตามข้อกำหนดใน LD ได้แก่รายการตามระบุไว้ด้านล่าง และรวมถึงหนังสือรับรองอื่นภายใต้เงื่อนไขดังกล่าวข้างต้นที่มีกฎหมายกำหนดขึ้นอีกในภายหลัง

การรับรอง	ข้อกำหนดในการรับรอง	หน่วยงานที่รับรอง	หน่วยงานรัฐที่กำกับระบบการจัดการ	ข้อกำหนดใน LD ที่อยู่ภายใต้การรับรอง
<p>(1) หนังสือรับรองไม้</p> <p>กฎหมายอ้างอิง</p> <p>มาตรา 18/1 พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484</p> <p>ระเบียบกรมป่าไม้วาดด้วยการออกหนังสือรับรองไม้ พ.ศ. 2563</p> <p><i>(Note: สาเหตุที่ไม่มีระบุหนังสือรับรองฯ มาตรา 18/2 ไว้ในส่วนนี้เนื่องจากจากการหารือของไทย มีแนวโน้มว่าจะอาศัยอำนาจมาตรา 18/2 การออกหนังสือรับรอง FLEGT และ TLAS ซึ่งบทบาท/ประโยชน์ของหนังสือรับรองดังกล่าว ไม่อยู่ในความหมายนี้)</i></p>	<p>- รับรองแหล่งที่มาของไม้</p> <p>- รับรองไม้ (ชนิดไม้ ขนาด จำนวน ปริมาตร/น้ำหนัก)</p> <p><u>ฐานในการกำหนดหลักเกณฑ์การตรวจสอบ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประมวลกฎหมายที่ดิน 2. ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ทำประโยชน์ตามประเภทหนังสือแสดงสิทธิเพื่อให้ไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดินดังกล่าวไม่เป็นไม้หวงห้าม พ.ศ. 2563 3. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 4. มาตรา 50 พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 5. ประกาศกรมป่าไม้ เรื่อง การให้ผู้รับอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้หรือโรงค้ำไม้แปรรูปออกหนังสือกำกับไม้แปรรูปที่ได้มาจากที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน (ซึ่งกำหนดให้ระบุรายละเอียดไม้และหลักฐานเดิม ดังนั้น ข้อมูลที่ตรวจสอบเพื่อออกหนังสือรับรองจะนำมาใช้อ้างอิงในการออกหนังสือกำกับไม้แปรรูป) 	<p>- กรมป่าไม้</p> <p>- องค์กร หรือสถาบันที่ได้รับอนุญาต ตามมาตรา 18/3 พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในระเบียบที่อธิบดีกรมป่าไม้กำหนด (<i>ยังไม่มีระเบียบ</i>)</p>	<p>กรมป่าไม้</p>	<p>กรรมที่ดิน ส.ป.ก. เฉพาะไม้ที่มีไม้หวงห้าม</p> <p>ตัวชี้วัดที่</p> <p>O2-1.1.1</p> <p>O2-3.2.2</p> <p>O5-2.2.1</p> <p>กรรมที่ดินเอกชน</p> <p>ตัวชี้วัดที่</p> <p>O3-1.1.1</p> <p>O5-2.2.1</p>

การรับรอง	ข้อกำหนดในการรับรอง	หน่วยงานที่รับรอง	หน่วยงานรัฐที่กำกับระบบการจัดการ	ข้อกำหนดใน LD ที่อยู่ภายใต้การรับรอง
<p>(2) มาตรฐานแรงงานไทย ความรับผิดชอบทางสังคมของธุรกิจไทย (มรท. 8001-2563)</p> <p>กฎหมายอ้างอิง</p> <p>ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง กำหนดมาตรฐานแรงงานไทย มรท. 8001-2563 ลงวันที่ 24 มีนาคม 2563</p>	<p>- ระบบการจัดการแรงงาน</p> <p>- สิทธิแรงงานและการคุ้มครอง</p> <p><u>ฐานในการออกข้อกำหนด/การตรวจสอบ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 อนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 29 87 98 100 105 111 135 138 155 177 182 และ 187 พิธีสารสวนเสริมอนุสัญญาว่าด้วยแรงงานบังคับ พ.ศ. 2557 รวมถึงข้อเสนอแนะขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 146 และ 164 เอกสารอ้างอิง 2 ปฏิญาไตรภาคีว่าด้วยหลักการที่เกี่ยวข้องกับกิจการบริษัทข้ามชาติ และนโยบายทางสังคมขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ค.ศ. 2000 ปฏิญาว่าด้วยความยุติธรรมทางสังคมเพื่อโลกาภิวัตน์ที่เป็นธรรมขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ค.ศ. 2008 	<p>- กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน</p> <p>- องค์กร หรือสถาบันที่ได้รับอนุญาต ตามประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตเป็นหน่วยรับรองและหน่วยตรวจมาตรฐานแรงงานไทย</p>	<p>กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน</p>	<p>ตัวชี้วัดทั้งหมดในหลักการเรื่องสวัสดิการและการคุ้มครองแรงงาน</p>

การรับรอง	ข้อกำหนดในการรับรอง	หน่วยงานที่รับรอง	หน่วยงานรัฐที่กำกับระบบการจัดการ	ข้อกำหนดใน LD ที่อยู่ภายใต้การรับรอง
	8. หลักปฏิบัติว่าด้วยผู้ป่วย HIV / AIDS ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ค.ศ. 2001 9. ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติ ค.ศ. 1948 10. อนุสัญญาขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ค.ศ. 1979 11. อนุสัญญาขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1989 12. มาตรฐานระบบการจัดการคุณภาพ (ISO 9001:2015) 13. มาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (ISO 26000) 14. มาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม (SA 8000:2008) 15. ระบบการจัดการความปลอดภัยและอาชีวอนามัยขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ILO-OSH 2001 16. ระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ISO 45001			

แนวคิดการเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตรวจพิสูจน์การปฏิบัติตามข้อกำหนดใน LD

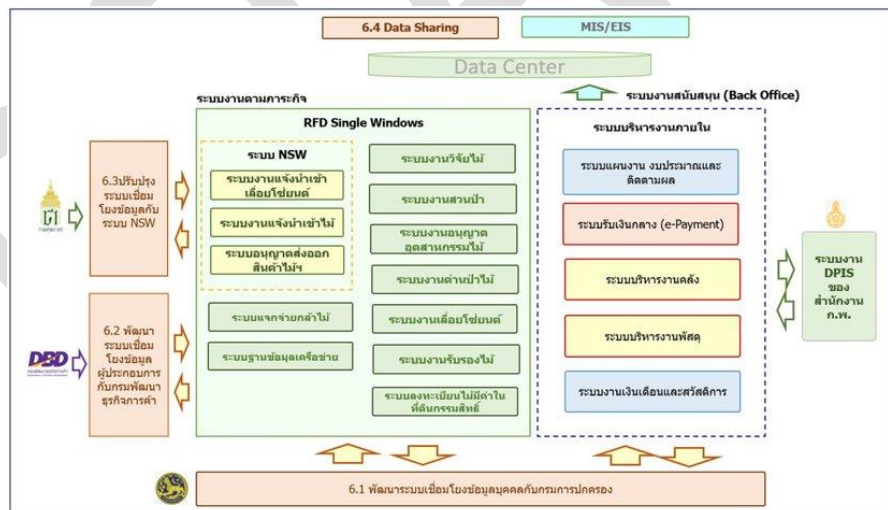
การจัดการสารสนเทศในระบบอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานรัฐ อยู่ระหว่างการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ยุทธศาสตร์ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ประกอบกับแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย

ปัจจุบัน หน่วยงานรัฐแต่ละหน่วยงานต่างมีฐานข้อมูลเป็นของตนเอง สำหรับกรมป่าไม้มีฐานข้อมูลในแพลตฟอร์มที่เรียกว่า RFD single window ซึ่งในการพัฒนา RFD single window จะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ในการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศระหว่างหน่วยงานนั้น จะต้องมีความมาตรฐานในการเชื่อมโยงข้อมูล เพื่อให้ระบบคอมพิวเตอร์ของทุกหน่วยงานสามารถสื่อสารกันเข้าใจเป็นมาตรฐานเดียวกัน และสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้อย่างอัตโนมัติ

RFD Single window ที่ออกแบบไว้ในปัจจุบัน

กรมป่าไม้ มีแนวทางการพัฒนา RFD Single window ตามแผนภาพ ค แบ่งเป็นสองส่วนคือ การพัฒนาตามภาระกิจกรมป่าไม้ และการพัฒนาระบบงานสนับสนุน

แผนภาพที่ ค แนวทางการพัฒนา RFD single window ของกรมป่าไม้

จากแผนภาพแสดงให้เห็นว่า ระบบงานตามภาระกิจ ซึ่งเป็นระบบที่มีความเกี่ยวข้องกับการตรวจพิสูจน์และออกหนังสือรับรอง FLEGT มีแนวทางการพัฒนาระบบงานย่อยต่าง ๆ ประกอบด้วย ระบบงานวีซีเอ็มไอ ระบบงานสวนป่า ระบบงานอนุญาตอุตสาหกรรมไม้ ระบบงานใบเบิกทาง ระบบงานเลื่อยไซยนต์ ระบบงานรับรอง

ไม้ ระบบลงทะเบียนไม้มีค่าในที่ดินกรรมสิทธิ์ ระบบแจกจ่ายกล้าไม้ และระบบฐานข้อมูลเครือข่าย และมีการเชื่อมโยงข้อมูลกับกรมศุลกากร กรมธุรกิจการค้า และกรมการปกครอง

ปัจจุบันมีระบบงานที่อยู่ระหว่างการพัฒนาจำนวน 5 ระบบ ได้แก่ การขอใบเบิกทาง การขออนุญาตนำเข้าเลื่อยโซยนต์ การอนุญาตขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่า การขออนุญาตอุตสาหกรรมไม้ การขอตรวจพิสูจน์ไม้ และการขอหนังสือรับรองไม้ ซึ่งเปิดให้บริการแก่เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้และผู้ประกอบการแล้ว ดังแผนภาพ ง ซึ่งระบบงานย่อยแต่ละระบบยังไม่มี การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกัน

แผนภาพ ง ระบบงานภายใต้ RFD single window ที่อยู่ระหว่างการพัฒนาและเปิดให้บริการในปัจจุบัน

สำหรับระบบงานการขอหนังสือรับรองไม้ เป็นระบบที่ใช้สำหรับการขอหนังสือรับรองไม้ เพื่อการค้าและการส่งออก ซึ่งได้พัฒนาเพื่อรองรับการออกหนังสือรับรองไม้ ตามมาตรา 18/2 แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 เมื่อระบบรับคำขอแล้วจะทำการตรวจสอบเอกสารและตรวจสอบภาคสนามโดยเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ และมีแนวทางที่จะเชื่อมโยงข้อมูลกับระบบงานย่อยอื่นใน RFD single window และ NSW ของกรมศุลกากร

แนวคิดในการพัฒนา RFD Single window สำหรับการตรวจพิสูจน์เพื่อออกหนังสือรับรอง FLEGT

แนวคิดของ single window คือ การมีระบบที่เป็นศูนย์กลางเพื่อเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องผ่านหน้าต่างเดียวโดยอัตโนมัติ ดังนั้น RFD single

window จึงจะถูกออกแบบให้เป็นหน้าต่างเดียวที่จะใช้สำหรับการให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์แก่ผู้ส่งออกในการยื่นคำขอออกหนังสือรับรอง FLEGT หรือหนังสือรับรอง THA-TLAS

การพิจารณาออกหนังสือรับรอง FLEGT หรือหนังสือรับรอง THA-TLAS ในการตรวจพิสูจน์การปฏิบัติ ตาม LD จำเป็นต้องใช้ข้อมูลของหน่วยงานอื่นประกอบการพิจารณาออกหนังสือรับรองดังกล่าวด้วย ในขณะที่ ปัจจุบันมีการเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศกับกรมศุลกากรเพียงหน่วยงานเดียวเท่านั้น ดังนั้น แพลตฟอร์มนี้จึง จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเพื่อให้สามารถทำการรับส่งข้อมูลสารสนเทศทางอิเล็กทรอนิกส์กับหน่วยงานอื่นที่ เกี่ยวข้อง เพื่อทำการตรวจสอบการปฏิบัติตามข้อกำหนดของ LD โดยอัตโนมัติ แล้วส่งข้อมูลให้แก่กรมป่าไม้ เพื่อ ใช้ประกอบการตัดสินใจในการออกหนังสือรับรอง FLEGT หรือหนังสือรับรอง THA-TLAS

6.3 การตรวจพิสูจน์การปฏิบัติตามข้อกำหนดในการควบคุมห่วงโซ่อุปทาน

ภาคผนวก 6 (SCC) กำหนดถึงกลไกที่ใช้ในการควบคุมห่วงโซ่อุปทานไม้จากแหล่งกำเนิด (กล่าวคือ ไม้ที่ ตัดโค่นภายในประเทศ ไม้เก่า และไม้นำเข้า) ไปยังจุดของการนำเคลื่อนที่ การแปรรูป การส่งออกหรือการขายไม้ และผลิตภัณฑ์ไม้เหล่านั้นในตลาดภายในประเทศ

รายละเอียดการควบคุมห่วงโซ่อุปทานรวมถึงการควบคุมเชิงปฏิบัติการโดยผู้ประกอบการ การตรวจพิสูจน์ โดยผู้มีอำนาจหน้าที่และระบบบริหารจัดการข้อมูล ดูภาคผนวก 6

การจัดเก็บข้อมูลไม้ตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน

การเก็บรวบรวมข้อมูลจำเพาะของไม้และข้อมูลเชิงปริมาณระหว่างขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ใน ห่วงโซ่อุปทาน ได้มีการเก็บบันทึกด้วยมือ (manual) ลงในเอกสารโดยการจัดทำบัญชีรายการไม้ สำหรับบัญชี รายการไม้ที่จัดทำโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่จะจัดเก็บต้นขี้ไต้ที่สำนักงานในแต่ละท้องที่ สำหรับ บัญชีรายการไม้ที่จัดทำโดยผู้ประกอบการจะจัดเก็บต้นขี้ไต้กับผู้ประกอบการที่ออกเอกสาร และนำส่งสำเนาหรือ รายงานข้อมูลต่อเจ้าหน้าที่ตามระยะเวลาที่กำหนด โดยเอกสารต้นฉบับจะส่งต่อไปยังผู้ที่ครอบครองไม้

บัญชีรายการไม้ จะใช้เป็นข้อมูลที่บ่งชี้ไม้หรือผลิตภัณฑ์ไม้ที่เคลื่อนที่ในห่วงโซ่อุปทาน เพื่อการกระทบท ยอดข้อมูลของไม้ในระหว่างจุดควบคุมก่อนหน้าและจุดควบคุมถัดไป หรือภายในจุดควบคุมเดียวกัน

การจัดการข้อมูล

ข้อมูลจำเพาะของไม้และข้อมูลเชิงปริมาณ จะได้รับการตรวจสอบ ณ จุดควบคุมแต่ละจุด โดยการ ตรวจสอบความถูกต้องตรงกันของบัญชีรายการไม้เปรียบเทียบกับ การตรวจสอบเชิงกายภาพ การตรวจสอบ ดำเนินการโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ จุดควบคุมใด ๆ

สำหรับบัญชีรายการไม้ที่จัดทำขึ้นในแต่ละจุดควบคุม กรมป่าไม้จะรวบรวมและสรุปผลเพื่อจัดทำรายงานผลการดำเนินงานเพื่อนำเสนออธิบดีกรมป่าไม้ต่อไป

[สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ มีแนวทางที่จะใช้ชุดข้อมูลของรายการไม้ที่บันทึกและรวบรวมไว้ เพื่อกระทบยอดชุดข้อมูลบัญชีรายการไม้ระหว่างและภายในจุดควบคุมต่าง ๆ ในห่วงโซ่อุปทาน กระบวนการกระทบยอด มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้แน่ใจว่าปริมาณไม้ตามชนิด ขนาด และปริมาตรนั้น สอดคล้องกันตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน เพื่อยืนยันว่าปริมาณที่ส่งมอบไม่เกินปริมาณที่ได้รับและในระหว่างการแปรรูปอัตราส่วนระหว่างปริมาณวัตถุดิบและปริมาณของไม้แปรรูปมีความสมเหตุสมผลกัน

สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ จะทำการวิเคราะห์พฤติกรรมของธุรกรรม (transaction) การถ่ายโอนไม้หรือการเปลี่ยนสภาพไม้ที่เกิดขึ้นในจุดควบคุมต่าง ๆ เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์ที่ผิดปกติในเชิงปริมาณที่เกิดขึ้นในห่วงโซ่อุปทาน หากพบความผิดปกติ สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้จะทำการรวบรวมข้อมูลที่ได้รับผลกระทบจากปัญหา และขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบเพิ่มเติม หากพบว่ามีกรณีไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะดำเนินการตามขั้นตอนตามกฎหมายเรื่องนั้น โดยอาจกำหนดเวลาให้แก้ไขหรือใช้มาตรการอื่น ขึ้นอยู่กับกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องนั้นจะกำหนดไว้ ผลการตรวจสอบและการแก้ไขให้แจ้งแก่สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ด้วย]

แนวคิดในการพัฒนา RFD Single window สำหรับการตรวจพิสูจน์เพื่อออกหนังสือรับรอง FLEGT

กรมป่าไม้อยู่ในระหว่างการพัฒนา RFD single window เพื่อเก็บบันทึกข้อมูลรายการไม้ที่ได้มาและจำหน่ายออกไปในระหว่างจุดควบคุมและภายในจุดควบคุมแต่ละจุด โดยมีระบบงานย่อยตามที่กล่าวไว้ข้างต้น ซึ่งคาดว่าจะมีการพัฒนา RFD single window เพื่อการบริหารจัดการข้อมูลในการควบคุมห่วงโซ่อุปทานในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ต่อไป

6.4 การไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด

หากพบว่าไม้หรือผลิตภัณฑ์ไม้ ไม่ได้ได้รับการปฏิบัติตามข้อกำหนดของ LD หรือ SCC ถือว่ามีคุณสมบัติที่ไม่เหมาะสมที่จะได้รับหนังสือรับรอง FLEGT เว้นแต่จะได้มีมาตรการบังคับที่เหมาะสมหรือผู้ประกอบการได้ดำเนินการแก้ไขจนเป็นที่พอใจแล้ว ขั้นตอนและแนวปฏิบัติในการจัดการเมื่อพบการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดจะมีการพัฒนาขึ้นในระหว่างการนำความตกลงนี้ไปปฏิบัติ

การไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของ LD ถือเป็นกรกระทำที่ผิดกฎหมาย (เนื่องจากเนื้อหาใน LD มาจากบทบัญญัติทางกฎหมาย) การดำเนินการทางกฎหมายจะขึ้นอยู่กับขั้นตอนและบทลงโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ

กรมป่าไม้ มีแนวทางที่จะให้การออกหนังสือรับรอง FLEGT ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 18/2 แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 ซึ่งหากพิจารณาตามระเบียบกรมป่าไม้ ซึ่งออกตามมาตรา 18/2 ที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน ได้กำหนดเงื่อนไข หลักเกณฑ์ และวิธีการในการตรวจสอบเพื่อออกหนังสือรับรอง ที่ยังไม่สอดคล้องกับหลักการดำเนินงานขององค์กรตรวจพิสูจน์ที่ตกลงร่วมกันในความตกลงนี้และอาจมีการปรับปรุงเพิ่มเติมในภายหลัง ได้แก่

- (1) การออกหนังสือรับรองตามมาตรา 18/2 ปัจจุบัน เป็นมาตรการภาคสมัครใจ โดยมีพระราชบัญญัติการส่งออกป่านอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 กำหนดให้ไม้หรือผลิตภัณฑ์ไม้บางประเภทเท่านั้น ที่ต้องยื่นคำขอต่อกรมป่าไม้เพื่อขอหนังสือรับรองดังกล่าวนี้ สำหรับใช้ประกอบการขออนุญาตส่งออก ดังนั้น จึงไม่ครอบคลุมไม้หรือผลิตภัณฑ์ไม้ทุกประเภทตามที่กำหนดไว้ในภาคผนวก ขอบเขตของผลิตภัณฑ์
- (2) หลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบ เพื่อออกหนังสือรับรองตามมาตรา 18/2 ปัจจุบัน ไม่ครอบคลุมถึงการตรวจพิสูจน์ตามกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมและแรงงาน ตามที่ระบุไว้ในภาคผนวก LD
- (3) หลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบ เพื่อออกหนังสือรับรองตามมาตรา 18/2 ปัจจุบัน กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อดำเนินการตรวจสอบทางกายภาพ ประกอบกับการตรวจสอบเอกสาร

นอกจากนี้ ฐานข้อมูลกลางที่องค์กรตรวจพิสูจน์ จะใช้ในการตรวจพิสูจน์การปฏิบัติตาม LD และ SCC ยังอยู่ระหว่างการพัฒนาและยังไม่พร้อมใช้งาน

ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการหารือในรายละเอียดและพัฒนาแนวทางการออกหนังสือรับรอง FLEGT ภายใต้อำนาจมาตรา 18/2 ต่อไป

7. ผู้มีอำนาจและการออกหนังสือรับรอง FLEGT

7.1 ผู้มีอำนาจออกหนังสือรับรอง FLEGT

ประเทศไทย มีแนวทางที่จะ [แต่งตั้งหรือมอบหมายให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักการป่าไม้ต่างประเทศ] ในการออกหนังสือรับรอง FLEGT สำหรับการส่งออกไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ไปยังสหภาพยุโรป การออกหนังสือรับรอง FLEGT จะให้การรับประกันว่าไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ได้รับการตรวจพิสูจน์แล้วว่ากระบวนการผลิตเป็นไปตามข้อกำหนดของ LD และถูกควบคุมอย่างเหมาะสมภายใต้ข้อกำหนดของ SCC ในประเทศไทย

สำหรับไม้ที่ส่งออกไปยังตลาดอื่น ๆ (นอกเหนือจากตลาดยุโรป) ให้ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ที่ได้รับหนังสือรับรอง FLEGT แต่ให้ออกเป็นหนังสือรับรอง THA-TLAS

7.2 การออกหนังสือรับรอง FLEGT

ผู้ส่งออกยื่นคำขอออกหนังสือรับรอง FLEGT ต่อสำนักงานการป่าไม้ต่างประเทศ เมื่อจะมีการขนส่งสินค้าออกนอกราชอาณาจักร โดยที่สำนักงานการป่าไม้ต่างประเทศ มีหน้าที่และอำนาจในการรับคำขอ ประมวลผล และพิจารณาว่าจะออกหนังสือรับรอง FLEGT สำหรับการส่งออกคราวนั้นหรือไม่ โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

(1) ผู้ส่งออกยื่นคำขอ พร้อมทั้งเอกสารประกอบคำขอต่อสำนักงานการป่าไม้ต่างประเทศ ณ สำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ในท้องที่ สำหรับนอกเขตกรุงเทพมหานคร หรือ ณ กรมป่าไม้ สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อขอรับหนังสือรับรอง FLEGT สำหรับการขนส่งสินค้าออกนอกราชอาณาจักรแต่ละครั้ง (แบบคำขอและรายการเอกสารที่ใช้ประกอบคำขอจะได้รับการพัฒนาระหว่างการนำความตกลงนี้ไปปฏิบัติ)

(2) สำนักงานการป่าไม้ต่างประเทศ จะลงรับคำขอและส่งคำร้องขอให้สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ เพื่อทำการตรวจพิสูจน์การปฏิบัติตามข้อกำหนดของ LD และ SCC

(3) สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ ดำเนินการ

(3.1) ตรวจพิสูจน์ไม้หรือผลิตภัณฑ์ไม้ที่จะทำการส่งออกนั้น มีการปฏิบัติตามข้อกำหนดของ LD และ SCC ถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ ตามที่อธิบายไว้ในหัวข้อ 6.2

(3.2) เมื่อตรวจพิสูจน์แล้วมีความเห็นเป็นอย่างไร ให้จัดทำรายงานความเห็นเสนอไปยังสำนักงานการป่าไม้ต่างประเทศ

(4) เมื่อสำนักงานการป่าไม้ต่างประเทศ ได้รับความเห็นแล้ว

(4.1) และมีความเห็นว่า มีการปฏิบัติตาม LD และ SCC ครบถ้วนถูกต้องแล้ว สำนักงานการป่าไม้ต่างประเทศอาจออกหนังสือรับรอง FLEGT พร้อมทั้งแจ้งผลการพิจารณาคำขอเป็นลายลักษณ์อักษร

(4.2) และมีความเห็นว่า แม้ว่าจะมีการปฏิบัติตาม LD และ SCC ครบถ้วนถูกต้องแล้ว แต่ยังมีข้อสงสัยที่ต้องการคำชี้แจงเพิ่มเติม อาจขอข้อมูลเพิ่มเติมจากสำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ก็ได้

(4.3) และมีความเห็นว่า มีการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของ LD หรือ SCC สำนักงานการป่าไม้ต่างประเทศ จะต้องแจ้งแก่ผู้ส่งออกและสำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ถึงผลการพิจารณาเป็นลายลักษณ์อักษร และให้ผู้ส่งออกดำเนินการแก้ไขการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดนั้นได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

(4.4) กรณีที่ผู้ส่งออก ไม่สามารถแก้ไขข้อบกพร่องได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้สำนักงานการป่าไม้ต่างประเทศ แจ้งผลการปฏิเสธคำขอออกหนังสือรับรอง FLEGT เป็นลายลักษณ์อักษร พร้อมทั้งเหตุผลประกอบผลการพิจารณา

(5) ผู้ส่งออกที่ถูกปฏิเสธคำขอ มีสิทธิโต้แย้งผลการพิจารณาของสำนักงานป่าไม้ต่างประเทศได้ตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด

รายละเอียดขั้นตอนการออกหนังสือรับรองดังกล่าวนี้ จะได้รับการพัฒนาระหว่างการนำความตกลงนี้ไปปฏิบัติ สำหรับเงื่อนไขในการออกหนังสือรับรอง FLEGT และข้อมูลในหนังสือรับรอง FLEGT ปรากฏตามภาคผนวก 4 ขั้นตอนเดียวกันนี้ให้ใช้สำหรับการออกหนังสือรับรอง THA-TLAS ด้วย

8. การตรวจสอบอิสระ (Independent Audit: IA)

การตรวจสอบอิสระ จะได้รับการดำเนินการอย่างเป็นอิสระจากหน่วยงานกำกับดูแลของประเทศไทยและผู้ประกอบการในภาคป่าไม้ วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบอิสระคือการประเมินการดำเนินงานของ THA-TLAS ระบบการจัดการการออกหนังสือรับรอง FLEGT อย่างสม่ำเสมอ และการรายงานในเรื่องนั้น ดังนั้น องค์ประกอบของ THA-TLAS ทั้งหมดจึงจะถูกพิจารณาและประเมินว่าสามารถดำเนินการได้และเป็นไปตามที่ตั้งใจหรือวางแผนไว้ การประเมินและผลของการประเมินที่ได้จากการตรวจสอบอิสระจะระบุจุดอ่อนของ THA-TLAS ที่อาจเกิดขึ้นได้ รวมถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นตามโครงสร้างของ THA-TLAS และจากการนำ THA-TLAS ไปปฏิบัติ

ผลจากการตรวจประเมินจะส่งให้กับคณะกรรมการดำเนินงานร่วม (Joint Implementation Committee: JIC) พร้อมกับบทสรุป และจะนำไปเผยแพร่ต่อสาธารณะ ขอบเขตงานของการตรวจสอบอิสระรวมถึงหน้าที่ต่าง ๆ คุณสมบัติและระเบียบวิธีการที่กำหนด รวมถึงข้อกำหนดด้านการรายงาน แสดงไว้ในภาคผนวก 7

9. คณะกรรมการดำเนินงานร่วม (Joint Implementation Committee: JIC)

JIC จัดตั้งขึ้นโดยมีตัวแทนจากสหภาพยุโรปและตัวแทนจากประเทศไทย มีบทบาทหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกในการกำกับติดตามและการทบทวนการดำเนินงานให้เป็นไปตาม VPA อำนวยความสะดวกในการเจรจาและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างภาคี รวมทั้ง เป็นผู้พิจารณาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของการปฏิบัติตามข้อตกลงนี้

สำหรับบทบาทหน้าที่ของ JIC ในรายละเอียดแสดงไว้ในภาคผนวก xx

10. กลไกการร้องเรียนของ THA-TLAS

วัตถุประสงค์หลักของกลไกการร้องเรียนมีเพื่อจัดเตรียมกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล และมีความโปร่งใส สำหรับบุคคลหรือองค์กรใด ๆ ซึ่งอาจมีข้อร้องเรียนต่อการดำเนินการของ THA-TLAS เรื่องร้องเรียนเหล่านั้นจะได้รับการแก้ปัญหาโดยหรือผ่านกระบวนการต่าง ๆ นี้ ขึ้นอยู่กับประเภทของเรื่องร้องเรียน

10.1 กลไกการร้องเรียนที่มีอยู่ของหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องกับการนำ THA-TLAS ไปปฏิบัติ

ในการบริหารงานภาครัฐของประเทศไทย กระบวนการร้องเรียนได้ถูกจัดทำขึ้นภายใต้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 กระบวนการร้องเรียนเหล่านี้เปิดช่องให้หน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจ (องค์กรภาครัฐต่าง ๆ) เกี่ยวกับการนำ THA-TLAS ไปปฏิบัติ ให้ได้รับ บริหารจัดการ และตัดสินใจในเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวข้องกับการนำไปปฏิบัติและการดำเนินการของ THA-TLAS

โดยทั่วไปแล้ว ข้อร้องเรียน ได้แก่ การร้องเรียนต่อการดำเนินงานของผู้ประกอบการ การดำเนินงานขององค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และการบริการที่ได้รับจากองค์กรเหล่านั้น ถ้าข้อร้องเรียนที่ได้รับนั้นไม่ได้รับการแก้ปัญหภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือตามขั้นตอนที่กำหนด หรือถ้าความคาดหวังของผู้ร้องเรียนไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ผู้ร้องเรียนอาจยื่นอุทธรณ์ต่อสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

10.2 กลไกการร้องเรียนของผู้มีอำนาจออกหนังสือรับรอง FLEGT

ผู้มีอำนาจออกหนังสือรับรอง FLEGT จะสร้างกลไกการร้องเรียนซึ่งกลไกเหล่านี้จะจัดการข้อร้องเรียนเฉพาะเพื่อกระบวนการในเรื่องการออกหนังสือรับรอง FLEGT ได้แก่ ข้อร้องเรียนเกี่ยวกับกระบวนการรับคำขอออกหนังสือรับรอง FLEGT กระบวนการดำเนินการตามคำขอ และกรณีที่ผู้ยื่นขอหนังสือรับรองได้รับความเสียหายจากการปฏิเสธไม่ออกหนังสือรับรอง

การออกหนังสือรับรอง FLEGT ซึ่งดำเนินการโดยหน่วยงานรัฐ กระบวนการร้องเรียนจะอยู่ภายใต้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เช่นเดียวกับกลไกตามข้อ 10.1 ข้างต้น

10.3 กลไกการร้องเรียนของ IA

การทำงานของ IA จะมีกลไกการร้องเรียนเพื่อที่จะรับ บริหารจัดการ และพิจารณาตัดสินเรื่องร้องเรียนที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมของผู้ตรวจสอบอิสระ ในกรณีที่เรื่องร้องเรียนที่ได้รับภายใต้กลไกนี้ไม่ได้รับการจัดการตามขั้นตอนที่กำหนด หรือหากความคาดหวังของผู้ร้องเรียนไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ ผู้ร้องเรียนสามารถอุทธรณ์ต่อ JIC ได้ ผู้ตรวจสอบอิสระต้องแจ้ง JIC เกี่ยวกับข้อร้องเรียนทั้งหมดที่ได้รับ ที่มีการจัดการ และที่มีการแก้ปัญหาผ่านกลไกนี้

ส่วนนี้ได้กล่าวไว้ในภาคผนวก 6 (ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจสอบอิสระ) ขั้นตอนสำหรับการดำเนินงานและการทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพของกลไกจะได้รับการพัฒนาในระหว่างการนำความตกลงนี้ไปปฏิบัติ

10.4 กลไกการร้องเรียนของ JIC

JIC จะสร้างกลไกการร้องเรียนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการดำเนินงานของ JIC กลไกนี้จะช่วยให้การประสานงานของการไหลของข้อมูลและการแก้ปัญหาข้อร้องเรียนผ่านกลไกใด ๆ มีประสิทธิภาพ และช่วยทำหน้าที่ประสานงานกระบวนการอุทธรณ์ไปยัง JIC นอกจากนี้ กลไกจะอนุญาตให้รับพิจารณาโดยตรง และระงับเรื่องร้องเรียนบางประเภทซึ่งไม่ครอบคลุมโดยกลไกอื่น ๆ เรื่องร้องเรียนหรือ เรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวข้องกับการนำข้อผูกพันร่วมกันอื่น ๆ ในข้อตกลงไปปฏิบัติ (กล่าวคือ ความโปร่งใส การเข้าถึงข้อมูลสาธารณะ และอื่น ๆ) ขอบเขตทั้งหมดของเรื่องร้องเรียนจะถูกตัดสินโดย JIC

ขั้นตอนการร้องเรียนจะพัฒนาขึ้นระหว่างที่นำความตกลงนี้ไปปฏิบัติ เพื่อให้แน่ใจว่าข้อร้องเรียนซึ่งได้รับมาผ่านกลไกต่าง ๆ เหล่านี้ได้มีการประสานงาน และข้อร้องเรียนได้รับการบันทึก จัดการ และแก้ไขแล้ว โดยวิธีการที่มีประสิทธิภาพ

11. ความโปร่งใสและการเข้าถึงข้อมูลสาธารณะ

ความโปร่งใสและการเข้าถึงข้อมูลจำเป็นต่อการพัฒนาธรรมาภิบาลป่าไม้ในประเทศไทยให้ดีขึ้น การเข้าถึงข้อมูลในประเทศไทย กำหนดไว้โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ข้อกำหนดเกี่ยวกับการเข้าถึงข้อมูล เช่น การตีพิมพ์ข้อมูลเพื่อการเผยแพร่ (มาตรา 7) การขอข้อมูลสาธารณะ (มาตรา 11) และการกำหนดให้ข้อมูลบางประเภทเป็นข้อมูลที่เป็นความลับ (มาตรา 14-20)

ด้วยมุมมองของการเสริมสร้างความเข้มแข็งของธรรมาภิบาลป่าไม้ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการนำ THA-TLAS ไปปฏิบัติและการทำหน้าที่ของ THA-TLAS จะต้องจัดให้สาธารณชนสามารถหาได้และสามารถเข้าถึงได้ ภาคผนวก 9 (การเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ) เป็นการกำหนดประเภทข้อมูลและสถานการณ์ภายใต้ข้อมูลดังกล่าวว่าคืออะไรบ้างและมีวิธีการเข้าถึงอย่างไร